

Bronblad 1

Bron: Canonvannederland.nl

De Atlas Maior van Blaeu

De wereld in kaart

1662 - Tijd van regenten en vorsten

Europese zeevaarders en ontdekkingsreizigers brachten vanaf de zestiende eeuw onbekende gebieden in kaart. De luxe en nauwkeurige wereldkaarten van de familie Blaeu (spreek uit: Blauw) uit Amsterdam waren beroemd. Het topstuk was de Atlas Maior uit 1662.

Willem Janszoon Blaeu (1571-1638) was de zoon van een haringkoopman. Hij werd in Denemarken door een bekende sterrenkundige opgeleid tot instrument- en globemaker.

Terug in Amsterdam begon hij zijn drukkerij die globes maakte. Later gaf hij ook kaarten en atlassen uit. Hij gebruikte daarvoor bestaande kaarten. Ook las hij reisverslagen van zeeapiteins en voerde gesprekken met zeelieden. Al gauw werden zijn nauwkeurige, mooie kaarten en globes erg populair.

Na zijn dood breidde zijn zoon Joan (1599?-1673) het bedrijf nog verder uit. Tachtig werknemers hielden vijftien drukpersen draaiende. Vrouwen en kinderen verdienen geld met het inkleuren van de kaarten.

Reiskaarten

Al in de tijd van Grieken en Romeinen bestonden landkaarten. Sinds de dertiende eeuw werden er zeekaarten gemaakt, als eerste door de Portugezen en de Spanjaarden. De uitvinding van het kompas hielp schepen midden op zee in de juiste richting te varen. Je hoefde niet meer steeds de kust in het zicht te houden. Een goede kaart kon het verschil maken tijdens een oorlog of bij het veroveren van gebieden.

Willem Barentsz

De reizen die de zeilschepen via Zuid-Afrika naar Azië maakten, waren lang en zwaar. Zeeapitein Willem Barentsz probeerde via het noorden een snellere route te vinden naar Azië. Zijn tocht eindigde in het ijs bij Nova Zembla. Jammer, maar voor de kaartenmakers leverde deze mislukte reis veel informatie op om mee aan de slag te gaan.

Atlas Maior

Blaeu bracht vanaf 1662 de beroemde Atlas Maior uit. Het boek bestond uit bijna zeshonderd kaarten en duizenden pagina's met beschrijvingen. Niet alle kaarten waren nieuw, niet alles klopte precies. Maar duidelijk was wel hoeveel er al over de wereld geleerd was. De Nederlandse Republiek was een tijdlang de beste op het gebied van kaarten maken.

Duurste boek

De Atlas Maior bestond uit elf delen en was één van de duurste boeken uit die tijd. Alleen al de zwart-wit versie kostte 350 gulden, meer dan het jaarsalaris van een ambachtsman. Alle rijke en belangrijke mensen over de hele wereld wilden een mooie atlas of globe van Blaeu. Als je zoiets in huis had, kon je pronken met je rijkdom en kennis.